

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

1(6)

SAXVERK2.DOC

Handläggare

Miljöchef

Högni Hansson

1993-04-14

Verksamhetsberättelse för 1992

Vattenvårdskommittén har under året bestått av följande personer:

<u>Ordinarie ledamöter</u>	<u>Suppleanter</u>	<u>Miljönämnd</u>
Jan Axel Roslund v. ordf	Bo Lindblom	Eslöv
Lars-Erik Johansson	Jan Svensson	Kävlinge
Peter Weibull Bernström ordf	Adam Milfer	Landskrona
Christin Nilsson	Rolf Jonsson	Svalöv

Arbetsgruppen har bestått av följande tjänstemän:

<u>Representant</u>	<u>Ersättare</u>	<u>Miljöförvaltning</u>
Eva Tronarp	Jan Löf	Eslöv
Cecilia Backe/Matz Hagberg		Kävlinge
Högni Hansson	Ulla Henriksson	Landskrona
Thomas Arnström	Petter Ljungberg	Svalöv

Årsmötet

Årsmötet hölls den 30 mars 1992 i Eslöv.

Till ordförande i kommittén till nästa årsmöte valdes Peter Weibull Bernström, Landskrona och till vice ordförande Jan-Axel Roslund, Eslöv. Till sekreterare till nästa årsmöte utsågs Högni Hansson, Landskrona och till biträdande sekreterare Eva Tronarp, Eslöv. Ordförande, vice ordförande och sekreteraren utsågs att teckna kommitténs firma.

Stadgeändringar:

Årsmötet beslöt följande stadgeändringar:

Årsmöte

Årsmöte äger rum under febr-april varje år...

Postadress	Kontorsadress	Telefon	Telefax	Postgironr
261 80 Landskrona	Stadshuset Drottninggatan 7	0418-79 245	0418-79403	1 23 45-5

Ärenden vid årsmöte
Punkt sju utgår.

Dåvarande punkt 8 får följande lydelse: Val av sekreterare och biträdande sekreterare för påföljande verksamhetsår.

Stadgeändringarna har godkänts av miljö- och hälsoskyddsnämnderna/miljönämnderna i medlemskommunerna.

Efter årsmötet redovisade Laszlo Sadsy från länsstyrelsens fiskeenhet resultat av fiskundersökningar som utfördes föregående år. Årsmötesdeltagarna deltog i en exkursion till Välabäcken där Laszlo Sasy visade hur fiskeundersökningar kan bedrivas med hjälp av elaggregat.

Antal möten under året

Arbetsgruppen har sammanträtt 3 gånger under 1992: 20 februari, 14 september och 11 november.

Ekonomi

	Budgeterat 1992	Redovisat 1992
Årlig kontroll	185 000	180 000
Vattenvårdsplan	105 000	70 000
Vattenföring enl PULS medell, SMHI	10 000	10 000
Fiskinventering	10 000	8000
Information	25 000	0
Uppföjningskontroll	25 000	0
Övriga kostnader	10 000	0
Summa	320 000	268 000
Bidrag från LST		-50 000
Totalt		218 000
Kostnad per kommun	80000	54 500

Kommittén erhöll 1990 bidrag från landstingets miljövårdsfond på 1 142 000 kr för åtgärder längs vattendragen. Under 1992 har de kvarvarande medlen tagits i anspråk eller intecknats.

Kommittén erhöll vidare ett bidrag på 50 000 (20 000 för 1992 och 30 000 kr för 1991, rekvirerat 1992) från Länsstyrelsen för provtagning i vattendraget med beaktande av jordbrukets miljöpåverkan (JRK).

Några kommuner har bidragit med ytterligare medel för åtgärder i vattendragen.

Kommun	1992	1993	1994
Svalöv	0:-	200 000 :-	
Eslöv	0:-	440 000:-	440 000:-
Landskrona	220 000:-	250 000:-	
Kävlinge	0:-	0:-	
Summa			

Vattenföringsmätningar

Vattenföringsberäkningar med PULS-modellen från två punkter i Saxåns-Braåns avrinningsområde från 1973-91 har inhandlats av SMHI för en kostnad av 10 000 kr. Årliga rapporter över den beräknade vattenföringen kommer att tillsändas kommittén i februari - mars nästföljande år.

Fiskinventering

Den planerade kompletteringen av fiskinventeringen 1991, då 9 av 15 punkter elfiskades, utfördes ej under 1992. Det bedömdes ej vara meningsfullt att genomföra denna komplettering då årsvariationerna är stora.

Uppföljning av utförda insatser

Mätningar av retention (kvarhållning) av näringsämnen har utförts i "Nordmarks" damm Södervidinge 25:1. Arbetet har utförts som ett examensarbete vid Lunds Universitet.

Sammanfattning av vattenkontrollen 1992

En mycket torr försommar 1992 med en ca 60 dagar lång period i stort sett utan nederbörd, orsakade extremt låga flöden i vattendragen. Den svåra torkan innebar också en sämre tillväxt av jordbruksgrödorna och därmed ett reducerat kväveupptag samt troligen också en ökad nitrifikation i marken. När höstregnen på allvar satte in i november var markläckaget mycket stort. Rekordhöga halter av kväve, huvudsakligen bestående av nitrat, uppmättes i vattendragen. De högsta halterna uppmättes i Örstorpsbäcken och Vålabäcken där kvävehalterna uppgick till 19 000 µg/l respektive 20 000 µg/l i november. En hög vattenföring i kombination med mycket höga halter under november ledde till att över en tredjedel av den totala årstransporten av fosfor och kväve ägde rum under denna månad.

Totalt under 1992 uppgick transporten av kväve till 1046 ton, vilket är något högre än medeltransporten 1983-1992 (1010 ton), trots att årsmedelvattenföringen var lägre 1992 ($3,2 \text{ m}^3/\text{s}$ jämfört med $3,8 \text{ m}^3/\text{s}$ för 1983-1992). Detta kan bl a förklaras av att högflödena under 1992 var koncentrerad till november och december då kvävehalterna var mycket höga.

Fosfortransporten uppgick 1992 till 12,3 ton vilket är betydligt mindre än genomsnittet (18,6 ton) för åren 1983-1992.

Transporten av organiska ämnen mätt som TOC (total organiskt kol) uppgick 1992 till 799 ton, vilket är avsevärt mindre jämfört med 1991 (1314 ton).

Årsmedelhalterna av totalkväve i Saxån och Braåns huvudfäror var något lägre än 1991, men ligger fortfarande på en hög nivå vid en jämförelse 10 år tillbaka i tiden.

Fosforhalternas årsmedelvärden för de två huvudgrenarna låg däremot fortfarande på en förhållandevis låg nivå liksom de tre närmast föregående åren, jämfört med tidigare år.

Jämfört med framräknade bakgrundsvärden för skånska slättåar är alltså kväve- och fosforhalterna i Saxån-Braån förhöjda ungefär 7 respektive 5 gånger.

Syrgassituationen var vid vissa tillfällen i samband med lågvattenflödena under sommaren ansträngd. I övrigt var syrgasförhållandena i vattensystemet tillfredsställande.

Analyserna av bekämpningsmedelsrester resulterade i att sammanlagt sju olika substanser detekterades i de totalt 4 proven. Anmärkningsvärt är förekomsten av bekämpningsmedel i vattendragen efter långvarig torka, som i proven från slutet av maj och slutet av juni, liksom förekomsten av substansen 2,4 D då preparat med detta innehåll är avregistrerade i Sverige.

Metallanrikningen i vattenmossa som var utplanterad på 5 lokaler var relativt låg med undantag av höga blyhalter i mossan utplanterad i Långgropen, nedströms Eslöv dagvattenutsläpp.

Bottenfaunaundersökningen på 5 provpunkter i vattensystemet visade att Långgropen och Svalövsbäcken hyste den artfattigaste och mest föroreningspåverkade bottenfaunan, medan Saxåns huvudfära vid Saxtorp visade på den mest varierade och minst föroreningspåverkade faunan.

Våtmarker och skydds zoner i de olika kommunerna

Kävlinge kommun

Objekt	Beteckning	Dammar areal ha	Skydds zoner areal m ²	Status	Vattendrag
Skydds zon	St Harrie 11:6		7084	klart 1991	Välabäcken
Skydds zon	Södervidinge 14:2		12000	klart 1991	Välabäcken
Skydds zon	Södervidinge 27:1, 26:1		5760	klart 1991	Välabäcken
Skydds zon	Södervidinge 15:1		9240	klart 1991	Välabäcken
Bev. damm	Södervidinge 25:1	0,42		klart 1990	Välabäcken
Damm	Södervidinge 14:2	0,25		klart 1991	Välabäcken
Bev. damm	Södervidinge 27:1	0,4		klart 1991	Välabäcken
Damm	L Harrie 1:21	0,03		klart 1991	Välabäcken
Damm	Allarps kvarndamm	0,1			
Summa		1.2	34 084		

Landskrona kommun

Objekt	Beteckning	Dammar areal ha	Skydds zoner areal m ²	Status	Vattendrag
Damm	Råga Hörstad 4:1	0,2		klar 1992	
Damm + våtmark	Råga Hörstad 2:9	1,3		klar 1990	
Damm/våtm ark	Häljarp (Saxtorp 7:7, 7:6, 11:6 m fl)	3		projekterad	Saxån
Skydds zon	Rönneberga 17:1		950	klar 1991	Örstorpsb..
Skydds zon	Örstorp 1:3 Rönneberga 1:8		8600	klar 1991	Örstorpsb.
Skydds zon	N. Möinge 17:3		2800	klar 1991	Örstorpsb.
Skydds zon	N. Möinge 2:5		1600	klar 1991	Örstorpsb.
Skydds zon	Råga Hörstad 1:32		1800	klar 1991	Örstorpsb.
Skydds zon	Råga Hörstad 2:9		1000	klar 1991	Örstorpsb.
Skydds zon	Kvärlöv 19:1		2600	klar 1991	Kvärlövsb.
Skydds zon	Kvärlöv 8:5		4700	klar 1991	Saxån
Skydds zon	Kvärlöv 8:5		4700	klar 1991	Kvärlövsb.
Skydds zon	Kvärlöv 15:7		8200	klar 1991	Kvärlövsb.
Skydds zon	L. Hörstad 6:1		4000	klar 1991	Braån
Skydds zon	Asmundtorp 11:2 m fl		6700	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	Rönneberga 9:1		4000	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	Rönneberga 11:1		1200	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	N. Möinge 6:1		5200	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	Asmundtorp 14:1		2300	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	Råga Hörstad 1:9		1400	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	Örstorp 1:2		2650	klar 1991	Örtorpsb.
Skydds zon	N. Möinge 13:1		7000	klar 1991	Örtorpsb.
Summa		1.5	71 400		

Eslöv

Objekt	Beteckning	Dammar areal ha	Skyddszoners areal m ²	Status	Vattendrag
Damm	Stabbarp 4:20	0.37		klart 1992	
Damm	Stabbarp 4:20	0.54		klart 1992	
Damm	Ullstorp 1:1. Stabbarp 4:20	0.2		klart 1992	
Damm	Stabbarp 4::20	0.1		klar jan 1993	
Damm	Stabbarp 4:15	0.05		klar feb 1993	
Skyddszon	Ö. Asmundtorp 13:1		1600	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Ö. Asmundtorp 6:1		9000	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Stabbarp 1:4		9900	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Stabbarp 3:38		2700	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Stabbarp 4:51		3000	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Stabbarp 4:34		4400	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Stabbarp 4:20		15800	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Ullstorp 1:1		2500	klart 1992	Långgropen
Skyddszon	Öslöv 1:3		3200	klart 1992	Långgropen
Summa		1.26	52 100		

Svalövs kommun

Objekt	Beteckning	Dammar areal ha	Skyddszoners areal m ²	Status	Vattendrag
Damm	Felestad 1:3	0,37		Färdig 1992	
Damm	Norra Svalöv 16:6	3		Under projek- tering	
Summa		3.37			

Vattenvårdsplan

Ekologgruppen har påbörjat ett arbete med en vattenvårdsplan som avses att färdigställas under 1993. Den skall innefatta en bedömning av vilken minskning av närsaltsbelastningen genomförda och planerade åtgärder innebär. Vidare skall planen undersöka vilka olika åtgärder som kan vidtas för att uppnå målet med en 50 % reduktion av utsläppen.

Högni Hansson
sekreterare